

מורגל בשיעור מידות קטנות של עולם היצירה הנמוך ולא עלה בדעתו מהי מידת המשכן
עד דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אַחֲמִי לִיּה פְלָא בְדִיּוֹקְנִיּהּ, כָּל
מְלָה וּמְלָה עד שהקב"ה הראה לו כל מידות המשכן בשיעור עולם היצירה כל דבר
ודבר בפני עצמו. בְּמָה אַחֲזִי לִיּה. בְּאִשָּׁא חֲוֹרָא, וּבְאִשָּׁא
אוּכְמָא, וּבְאִשָּׁא סוּמְקָא, וּבְאִשָּׁא יְרוּקָא ובמה הראה לו הקב"ה
מראות עליונות באש לבנה ובאש שחורה ובאש אדומה ובאש ירוקה שהם כנגד ד" מלאכים
מיכאל גבריאל אוריאל רפאל שהם בעולם היצירה. מָה כְּתִיב, ומה כתוב (שמות
כה) וּרְאֵה וַעֲשֵׂה בְתַבְנִיתֶם אֲשֶׁר אֶתָּה מְרַאֶה בְּהָר "וראה
ועשה" וכ"ו שמשה עשה המשכן ע"י שהקב"ה הראה לו המידות. עִם כָּל דָּא
אַקְשִׁי לִיּה לְמוֹשֶׁה ועם כל זאת עדיין היה קשה למשה עשיית המשכן כי לא
היה רגיל במידות התחתונות.

תָּא חֲזִי, אַף עַל גַּב דְּאַחֲזִי לִיּה עֵינָא בְּעֵינָא לָא בְּעָא
מוֹשֶׁה לְמַעַבְדַּב בא וראה שאע"פ שהראה הקב"ה למשה מידות המשכן עין
בעין לא רצה לעשותו מפני שמידת המשכן היא מצד מט"ט עולם היצירה ומשה היה מעולם
האצילות והיה קשה לו לרדת ממדרגתו ולהתעסק במידות התחתונות. וְאִי תִימָא
דְּאִיהוּ לָא יָדַע לְמַעַבְדַּב, או חכמתא לָא הוּה עֲפִיּהּ ואם
תרצה לומר משום שהוא לא ידע לעשותו או שידע אבל חכמתו לא היתה עמו. תָּא
חֲזִי, בְּעִלְאֵל וְאַהֲלִיאַב, וְכָל אֵינּוֹן שְׂאֵר אַחֲרֵנִין, אַף עַל
גַּב דְּלָא חָמוּ כְּמוֹשֶׁה, בא וראה שלא כן שהרי בצלאל ואהליאב וכל אלו

הלימוד היומי

לע"נ ר' אורי גרביאן בן סולטנה זצ"ל ור' יחזקאל הכהן בן שלמה ז"ל

האחרים שעשו עמהם במלאכת המשכן אפילו שלא ראו צורת כל דבר ודבר בתבניתו כמשה **מֶה כְּתִיב**, ובכל זאת מה כתוב בהם **וַיֵּרָא מֹשֶׁה אֶת כָּל הַמְּלָאכָה וְהִנֵּה עָשׂוּ אוֹתָהּ וְגו'**, **אִי אֵינּוֹן דְּלֹא חָמוּ, עָבְדוּ כִּד. מֹשֶׁה דְחָמָא, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה** שעשו את המלאכה בדיוק כמו שהראה הקב"ה למשה בהר ואם הם שלא ראו כמשה עשו כך משה שראה עין בעין ובדק וראה שעשו כמו שהקב"ה צוה על אחת כמה וכמה שהיה יכול לעשותה. **אֵלֹא מֹשֶׁה, אַף עַל גַּב דְּאַסְתָּלַק מִן מְשַׁכְּנָא מְעַבְדְּתָא**, אלא משה אפילו שסילק את עצמו מעבודת המשכן **כִּלְא הָוָה בִּידֵיהּ, וְעַל יְדֵיהּ, וְאִיהוּ אֶקְרִי עַל שְׁמִיהּ, וְעַל דָּא כְּתִיב וְרֵאֵה וְעִשֵׂה** מ"מ כל מלאכת המשכן היתה בידו לעשותה ועל ידו באמת נעשתה שהוא השפיע לחכמים מחוכמתו וע"י חכמתו עשו את כל העבודה ולפיכך היא נקראת על שמו ועל כן כתוב "וראה ועשה" שע"י משה נעשתה כל המלאכה.

דְּבַר אַחַר, מֹשֶׁה אֶסְתָּלַק מִן דָּא, וַיְהִיב דְּוִכְתִּיָּה לְאַחֲרָא, פרוש אחר משה סלק עצמו לגמרי מעבודת המשכן ומסר את עבודת המשכן ביד אחר ביד בצלאל שהיה בחינתו תחתונה מעולם היצירה ועשה בצלאל הכל מאת ה' ולא שמשה השפיע לבצלאל את חכמת עשיית המשכן ובצלאל בצע עבודתו דרך משה **עַד דְּאָמַר לִיָּה קְדָשָׁא** (דף רמ"א ע"ב) **בְּרִידָה הוּא** ומתי נתנה עבודת המשכן לבצלאל עד שהקב"ה קרא בשמו כמו שכתוב (שמות לא) **וְרֵאֵה קְרָאתִי בְּשֵׁם בְּצַלְאֵל, וְאֵתוּ אֶהְלִיאֲב. וְכְתִיב וְעִשֵׂה**

הלימוד היומי

לע"נ ר' אורי גרביאן בן סולטנה זצ"ל ור' יחזקאל הכהן בן שלמה ז"ל

בְּצִלְאֵל וְאַהֲלִיאֵב וְכָל אִישׁ חָכֵם לֵב וכן עשיית המשכן היתה בידו של בצלאל ואהליאב וכל אלו שעשו עמהם. **אִי יִקְרָא דָא, הָוָה דְּמִשָּׁה, דְּאִיהוּ יַעֲבִיד לֵיהּ, יִתְקַיֵּים בִּיהּ תְּדִיר** (ס"א יתיר תְּדִיר) וקשה אם כל החשיבות של עשיית המשכן היתה בידו של משה בתחילה א"כ איך העבירה משה לאחר הרי זה פגם בשבילו שהרי אמרו מצוה הבאה לידיך אל תחמיצנה ועוד זהו פגם במשכן עצמו שהרי מעשה ידיו של משה לא היו יכולים ליחרב שאין אומה שהיתה יכולה לשלוט במעשה ידיו של משה שהיתה בחינתו מאצילות שאין שם שליטה של החיצונים משא"כ בעשייתו של בצלאל שהיו שולטים החיצונים.

וְעַם כָּל דָּא, ולכך תירץ שאע"פ שנסתלק משה מעשיית המשכן כדי שאם עם ישראל יחטאו שהקב"ה לא ישליך את חמתו על ישראל אלא על העצים והאבנים **כִּיּוֹן דְּאִיהוּ פְּקִיד, וּבְפִקוּדֵיהּ יִתְעַבֵּיד, אִיהוּ עֶבֶיד כְּלָא** מ"מ כיון שהוא צווה על עשייתו ובצווי נעשה המשכן ע"י כן שאבו כוח מלמעלה לעשות את כל העבודה ולזה נחשב שמשה עשה המשכן ולכך נקראת על שמו הכל ולכן אין פגם וחסרון במשה (אור יקר). **תְּנוּ, כָּל עֲבִידָתָא לָא קִיּוּמָא, אֶלָּא בְּסִיּוּמָא דְּעוּבָדָא**, ועוד טעם שנקראת על שמו דמשה משום שכל עבודה לא מתקיימת אלא בסיוע עבודתה **וְעַל דָּא, וַיִּקָּם מִשָּׁה אֶת הַמִּשְׁכָּן** ולכך אמר "ויקם משה" וכ"ו כיון שמשה הוא בסוף העמיד המשכן לבד וכדרך אומרם אין המלאכה נקראת אלא על שם גומרה. **בְּעוּ לְאַקְמָא לֵיהּ כָּל אִינוּן חֲבִימֵי לְבָא**, שרצו להקים את המשכן כל אלו חכמי לב שעסקו בבנין המשכן

הלימוד היומי

לע"נ ר' אורי גרביאן בן סולטנה זצ"ל ור' יחזקאל הכהן בן שלמה ז"ל

וְלֹא הָיָה מִתְקַיִּים, בְּגִין יְקַרְיָה דְּמֹשֶׁה, עַד דְּאַתָּא מֹשֶׁה,
וְאוֹקִים לִיהּ. וְהָא אוֹקְמוּהּ וְלֹא הִיוּ מַצְלִיחִים לְהַעֲמִידוּ מִשׁוּם כְּבוֹדוֹ שֶׁל

משה עד שבא משה והעמיד את המשכן לבדו וכמו שכבר העמדנו.

כי נפלת קמתי נאמר על השכינה הקדושה שאפילו נפלה מספר פעמים בכל
זאת קמה מנפילתה

וַיִּקָּם מֹשֶׁה אֶת הַמִּשְׁכָּן. (שמות מ) רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח, (מיכה
ט) אֵל תִּשְׁמָחִי אוֹיְבֵתִי לִי כִי נִפְלֵתִי קָמְתִי וְגו'.

מֵאַן אוֹיְבֵתִי לִי שאל ר' יהודה על הפסוק מי הוא האויב אם הם האומות

השונאים את ישראל אז למה שלא ישמחו בנפילתם ועוד היה צ"ל כי נפלתי "אקום" ועוד

אחר שאמר "אויבתי" למה אמר "לי" הרי "לי" פירושו אויב שלי ומה שייכות יש לאוייבים

לעם ישראל. דְּבָבוּ דְּמַלְכוֹתַי חַיִּיבָא בְּמַלְכוֹת קְדִישָׁא ומתוך ואומר

שהשכינה מלכות הקדושה היא אומרת למלכות הרשעה שהם כוחות החיצונים "אל תשמחי

אויבתי לי" שאתם שלי כלומר שאין בכם שום כוח לייסר את בני אלא ברשותי שאני נותנת

לכם כוח לצער אותם ולזאת אין לכם לשמוח בנפילתם שהיא ממני ולא מכם. וְהָאִי

קָרָא בְּנִסְתַּי יִשְׂרָאֵל אָמַר לִיהּ, וזה הפסוק כנסת ישראל אמרה אותו

אֵל תִּשְׁמָחִי אוֹיְבֵתִי לִי כִי נִפְלֵתִי קָמְתִי, מַה דְּלִית לָךְ

הָכִי (נ"א לָהּ הָכִי) לְמַלְכוֹת אַחְרָא, דְּכִיּוֹן דְּתַפּוּל לָא תְּקוּם

לְעַלְמִין וכך אמרה כנסת ישראל למלכות הרשעה שלא תשמח על נפילתה כי יש